

De Pinte, 5 juni 2020

Voorzitter van de Kamer van
Volksvertegenwoordiging
Kamer van Volksvertegenwoordigers
Natieplein 2
1008 Brussel

M.REF.: A004 - KANTOOR

U.REF.: verzoekschrift

Geachte Voorzitter

Huidig schrijven betreft een verzoekschrift gericht aan u en uw Kamer voor wat betreft de wetgevende bevoegdheid van de FOD Volksgezondheid.

Mijn kantoor behartigt voornamelijk de belangen van zorgverstrekkers, waaronder de zelfstandige thuisverpleging. Binnen de behartiging van deze belangen valt onder andere de bijstand van zelfstandige thuisverpleegkundigen (en artsen) bij de controle door de DGEC bij het RIZIV.

Ondanks de verwoede pogingen ten aanzien van de DGEC, de Leidend Ambtenaar, de Kamer van Eerste Aanleg en Beroep, de Raad van State, het aankloppen bij ministers, het stellen van parlementaire vragen en het opwerpen van prejudiciële vragen, blijken onze aanklachten omtrent de controleprocedure en de onrechtvaardige juridische afhandeling die daarop volgt, helaas vruchteloos. Nochtans zou het applaus dat zij afgelopen maanden kregen niet voor niets mogen zijn en is het van belang dat de thuisverpleegkundigen hierin gehoord worden. Immers, meer dan ooit blijkt dat het nodig is om deze mensen een stem te geven.

De controles uitgevoerd door de sociaal-inspecteurs van de DGEC zijn uiteraard nodig gelet op de grote hoeveelheid overheids gelden waarmee de thuisverpleging wordt gefinancierd. Dit verzoekschrift is niet bedoeld om frauduleuze handelingen te rechtvaardigen of te verdoezelen. Meer nog, elke thuisverpleegkundige die zo goed mogelijk de onduidelijke en beperkte wetgeving en Nomenclatuur tracht toe te passen, wilt dat er controle gevoerd wordt op diegenen die het systeem misbruiken en hen in een slecht daglicht plaatsen. Elk jaar wordt immers aangegeven hoeveel 'fraudeurs' er zijn, hetgeen tot woede van de meeste zelfstandige verpleegkundigen leidt. **Evenwel worden de controles, zowel wat betreft de wetgeving als inzake de praktijk, niet naar behoren gevoerd en ontbreekt elk element van menselijkheid, objectiviteit en grondigheid.**

Het lijkt of de sociaal-inspecteurs van de DGEC een vrijgeleide krijgen om het onderzoek naar believen uit te voeren, en dat de wetgeving daarbij niet zo nauw wordt genomen. Zo hebben wij reeds in de praktijk gezien dat:

- cliënten worden bedreigd tijdens hun verhoren;
- er reeds vaststellingen en definitieve aannames van schuld gebeuren alvorens het onderzoek volledig zou zijn afgesloten (wat pas gebeurt wanneer de zaak wordt ingeleid voor de Leidend Ambtenaar, respectievelijk de Kamer van Eerste Aanleg, *quid?*) en aldus de verklaring van de verpleegkundige een loutere formaliteit uitmaakt en geen verschil maakt ten aanzien van de tenlastelegging;
- deze vaststellingen gebeuren voordat er een Proces-verbaal van Vaststelling is opgemaakt;
- verhoren van getuigen een tijd van 2 uren beslaat en er slechts één pagina in woorden wordt neergeschreven, hetgeen onmogelijk de woordelijke weergave kan zijn van een 2-uur-durendgesprek;
- de tijdstippen genoteerd op de processen-verbaal van de verhoren niet conform de realiteit zijn: het verhoor van getuige X wordt afgesloten om 14u00, het verhoor van getuige Y op diezelfde dag start om 14u05 terwijl beide getuigen 10 min. van elkaar wonen;
- de verpleegkundigen een proces-verbaal van vaststelling ontvangen, dat zogenaamd een bijzondere bewijswaarde heeft, doch geen inzage in het onderzoek krijgen en aldus pas op het moment van inleiding voor de Leidend Ambtenaar respectievelijk de Kamer van Eerste Aanleg kunnen weten op wat het proces-verbaal van vaststelling is gebaseerd. Desalniettemin worden zij consequent verzocht om de teruggevorderde som te voldoen vóórdat zij weten waarop de tenlasteleggingen gebaseerd zijn;
- de sociaal-inspecteurs hun tenlasteleggingen ten aanzien van de zorgverlener baseren op hetgeen zij zintuigelijk vaststellen tijdens het verhoor van de getuigen (veelal patiënten), hoewel dit een ander tijdstip betreft dan de onderzochte periode;
- de Processen-verbaal van Vaststelling behelst zijn met fouten: verkeerde cijfers, verkeerde gegevens van verzekeren, dat er op basis van het Proces-Verbaal andere bedragen worden teruggevorderd dan wat op de vrijwillige uitnodiging tot terugbetaling staat vermeld en wat uiteindelijk in het verzoekschrift wordt gevorderd, etc.. Wanneer deze fouten worden aangehaald en wordt gesteld dat ze getuigen van een slordig onderzoek, wordt louter geantwoord dat er een administratieve fout is gemaakt. Er wordt met geen woord gerept dat zulke slordigheden wel eens een reflectie zouden kunnen zijn van een volledig onderzoek dat slordig werd gevoerd.

Het kan onmogelijk de bedoeling van de wetgever geweest zijn om dergelijke misbruiken en een schending van de wapengelijkheid in te voeren.

U kan dit vergelijken met het ontvangen van een boete van de politie bijvoorbeeld omdat u ergens de afgelopen 3 jaar te snel reed, maar dat u niet weet of de politie dit heeft vastgesteld aan de hand van een vast elektronisch toestel, een bemand voertuig of misschien gewoon op basis van de verklaring van de dochter van de buurman die u niet voorbij zag rijden en niet bij de feiten aanwezig was maar die desalniettemin werd ondervraagd door de politie over hetgeen haar vader mogelijk zou hebben gezien...

Indien na de controle de onderzochte zorgverlener voor de rechter moet verschijnen, dan blijkt dat deze administratieve rechtscolleges elke argumentatie van de zorgverlener naast zich neerleggen, zowel in eerste aanleg als in beroep. De inbreuken worden keer op keer bewezen verklaard, zelfs bij het voorleggen van bewijsstukken die het tegendeel aantonen. Over deze bewijsstukken, bijvoorbeeld een verklaring van een patiënt die een verhoor aflegde en vervolgens op papier zet dat de bewoordingen in het verhoor niet correct waren, dat hij of zij niet begreep wat er werd gevraagd en het genoteerde antwoord in het verhoor aldus niet representatief is, dat men dacht dat de inspecteurs over het heden vragen stelde en niet over drie jaar geleden, wordt louter geoordeeld dat deze verklaringen werden opgesteld na het verhoor en er geen reden is om te twijfelen aan de inhoud van de eerste verklaring. Wanneer wordt gewezen op de inhoud van de verpleegdossiers die de inhoud van het Proces-Verbaal van Vaststelling tegenspreken, dan wordt louter gesteld dat de inspecteurs wel weten wat ze doen en de inhoud van het Proces-Verbaal aldus dient te primeren... Hoe moet men zich dan nog gaan verdedigen?

Elke beslissing is een copy-paste van een vorige beslissing waar soms zelfs de namen van patiënten en partijen foutief worden overgenomen. Van een echte onafhankelijke en objectieve procedure is aldus verre van sprake. Zeker gelet op het feit dat de zetelende rechters en assessoren worden vergoed door het RIZIV, het overheidsorgaan waaronder de inspecteurs (en dus eigenlijk de tegenpartij) ressorteren.

Wat zou u doen wanneer het Openbaar Ministerie u beschuldigt van diefstal en de rechter wordt betaald door datzelfde Openbaar Ministerie? Zou u verheugd zijn te weten dat uw buurman gelijk krijgt over de geluidsoverlast waaromtrent u een dispuut hebt wanneer u weet dat uw buurman de wedde van de rechter voldoet? Of zou u mogelijk in beide gevallen toch een gevoel hebben van enige onrechtvaardigheid, vooringenomenheid en subjectiviteit van de rechter die over uw lot beslist?

Ik geef u een aantal van de meest frequente afwijzingen mee in de rechtspraak van de Kamers, die overigens steeds met dezelfde stijlformule terugkomen:

- de procedure bestaat uit bewijsstukken die worden verzameld door de inspecteurs. Zij nemen verhoren af van de patiënten en van de verpleegkundige zelf. Deze bewijsstukken worden gegoten in een proces-verbaal, zoals de politie er één uitschrijft. Dit document heeft een bijzondere bewijswaarde, waardoor de verpleegkundige het tegendeel moet bewijzen van de inhoud. De ondervraagde patiënten zijn vaak ouderen en kwetsbare mensen, die helemaal niet begrijpen wat zo'n verhoor inhoudt. Ofwel wordt hen verkeerde informatie gegeven ("wij komen eens kijken of u een mantelzorger kan krijgen"), ofwel doen zij zich zelf beter voor uit schrik om niet meer alleen te mogen wonen. Er worden dus al te vaak verkeerde zaken genoteerd door de inspecteurs. Nadien worden vaak verklaringen voorgelegd van patiënten waarin bijvoorbeeld staat dat de verklaring aan de inspecteurs niet klopt en zij iets niet zo hebben gezegd zoals het op papier staat. Wanneer deze 'tegenverklaringen' aan het rechtscollege worden voorgelegd om het tegendeel te bewijzen, wordt dit afgedaan als een subjectieve verklaring die na de feiten werd opgesteld en wordt er dus geen rekening mee gehouden. Op die manier zorgt men er natuurlijk voor dat de verpleegkundige helemaal het tegendeel niet kan bewijzen, wat dus betekent dat hij of zij per definitie veroordeeld zal worden;

- wanneer vervolgens wordt verzocht om getuigen op te roepen die klaarheid kunnen scheppen in de voorliggende tegenstrijdige verklaringen, dan gaat de Kamer hier nooit op in;
- wanneer een argumentatie in het voordeel van de verpleegkundige naar voor geschoven wordt, wordt hierop gewoonweg niet geantwoord door de DGEC of de rechter; een argumentatie in het nadeel van de verpleegkundige wordt wel uitvoerig besproken;
- wanneer in de argumentatie wordt verduidelijkt dat er tegenstrijdigheden zijn tussen de verhoren van de patiënt en deze van de huisarts, dan wordt er niet geantwoord op deze argumentatie;
- wanneer wordt aangehaald dat een verhoor van een patiënt of een huisarts niet kan worden aangewend ter ondersteuning van de inhoud van het Proces-Verbaal van Vaststelling omdat er in het verhoor zelf tegenstrijdigheden aanwezig zijn, dan wordt daar zelden op geantwoord;
- wanneer bijkomende medische informatie over een patiënt wordt meegedeeld om de afhankelijkheidsgraad te verantwoorden, dan wordt dit gewoon van de tafel geveegd;
- wanneer wordt gevraagd in de argumentatie dat de tegenpartij (DGEC) een antwoord zou bieden op de vele vragen die onbeantwoord blijven, dan gaat de Kamer hier nooit op in.

Vervolgens werd een analyse opgemaakt over de rechtspraak en de administratieve boetes die worden opgelegd. U treft deze vergelijking als bijlage. U zal zien dat er een zekere willekeur aan te pas komt.

Wat betreft deze administratieve boetes zijn er heel wat bijzonderheden op te merken. De boetes zijn buitenproportioneel, straffend, repressief, etc. maar hebben volgens de administratieve rechtscolleges geen enkele invloed op de kwalificatie van de procedure, *quid?* Hieromtrent kan veel geschreven worden, doch ik hou het kort door een voorbeeld van ongelijkheid aan te halen: conform de Nomenclatuur kunnen bepaalde zorgprestaties enkel worden aangerekend wanneer een juridisch correct voorschrift van de arts aanwezig is in het verpleegdossier. De verpleegkundige is bij een RIZIV-controle verantwoordelijk voor de inhoud van dit voorschrift. Wanneer blijkt dat de inhoud niet volstaat, dienen de aangerekende zorgprestaties terugbetaald te worden en wordt een bijkomende boete opgelegd tussen de 5% en 150% van de aangerekende zorgprestaties. De voorschrijvende arts kan daarentegen slechts worden bestraft met een boete van hoogstens 500,00 euro indien de inhoud niet conform de juridische voorschriften is...

Diezelfde ongelijkheid zien we terug bij de tenlastelegging omtrent de verpleegdossiers. Verpleegkundigen dienen deze dossiers bij te houden en de inhoud ervan wordt door de DGEC gecontroleerd. Wanneer er ook maar één juridische voorwaarde niet is voldaan (bijvoorbeeld: in het verpleegdossier van een palliatieve patiënt wordt de pijnschaal niet genoteerd) dient de verpleegkundige alle inkomsten van de patiënt in kwestie terug te betalen. Om dit concreet te maken: een verpleegkundige krijgt 5,54 euro bruto om een patiënt te wassen. Doet hij of zij dit elke dag gedurende drie jaren en het verpleegdossier blijkt niet in orde te zijn (bijvoorbeeld omdat niet elke twee weken een observatie van de patiënt werd genoteerd), dan moet hij of zij een bedrag terugbetalen van 6.066,30 euro en dit terwijl helemaal niet ter discussie staat dat de zorgen werden uitgevoerd. Een arts daarentegen dient geen medisch dossier bij te houden als vergoedingsvoorwaarde, meer nog, hij wordt zelfs vergoed door het RIZIV wanneer hij een medisch dossier opent...

Niet enkel is het bovenstaande aldus een disproportionele bestraffing van de verpleegkundigen, het vormt daarenboven een schending van het gelijkheidsbeginsel. Bovendien gebeurt de controle van de dossiers compleet willekeurig: de inspecteurs controleren bijvoorbeeld de verpleegdossiers voor de periode van juli 2017 tot en met juni 2020. Zij besluiten dat in deze periode, voor een palliatieve patiënt, geen pijnschaal werd opgenomen. Evenwel staat nergens in de wetgeving hoeveel maal de pijnschaal in een dossier opgenomen moet worden... Indien de patiënt aldus reeds sinds 2016 wordt verzorgd en er wordt in dat jaar éénmaal melding gemaakt van de pijnschaal, dan is dit voldoende conform de wetgevende bepalingen. Dat deze melding niet in de controleperiode valt, doet er niet toe. Ongeacht het feit dat deze toepassing van de wetgeving correct is, wordt dit niet aanvaard en wordt de verpleegkundige veroordeeld tot een terugvordering van alle prestaties die zij bij de patiënt heeft uitgevoerd (hetgeen niet betwist wordt) en bijkomend een administratieve boete.

Deze willekeur wordt eveneens geïllustreerd wanneer het over de tenlastelegging gaat die betrekking heeft op de KATZ-schaal. Als bijlage treft u dan ook een overzicht van verhoren waaruit blijkt dat de ene verklaring in het ene dossier een score 3 verantwoordt en diezelfde/een gelijkaardige verklaring in een ander dossier slechts een score 2 verantwoordt. U zal willen zien dat de subjectiviteit en het gebrek aan duidelijke wetgeving leidt tot een onverantwoorde eigenmachtigheid van de sociaal-inspecteurs en de administratieve rechtscolleges.

Tot slot treft u als bijlage een aantal besluiten die wij in dossiers hebben opgesteld. U treft voor één dossier ook reeds de uitspraak van de Kamer van Beroep.

U zal op basis van bovenstaande informatie willen merken dat er heel wat werk aan de winkel is. Zowel de ZIV-wet, de Nomenclatuur als de artikelen van het Sociaal Strafwetboek waar de sociaal-inspecteurs maar al te graag uitkiezen welke op hen van toepassing zijn, dienen dringend grondig te worden herbekeken.

Laat het applaus voor deze zorgverstrekkers dat afgelopen maanden weerklonk, niet tevergeefs en vruchteloos zijn. Dat er een begrotingstekort is binnen deze sector begrijpt iedereen, de vraag is alleen of u de centjes moet gaan halen bij de mensen die u ermee betaalt en die er dag en nacht voor werken.

Met achtingsvolle groeten,

Eva Van Meirhaeghe